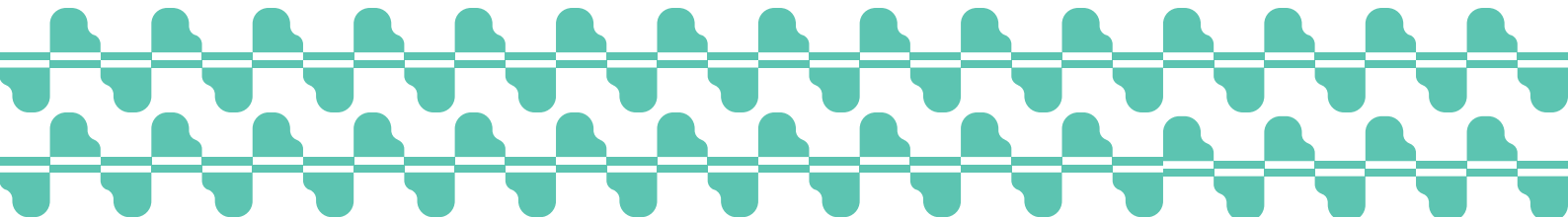

TALOUSARVIO 2022

Kaupunginjohtajan esitys – KH 25.10.2021

Kaupunginhallitus 1.11.2021

Kaupunginvaltuusto 15.11.2021

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue

Keskeiset palvelut

Palvelualueen talous- ja hallintopalvelut on siirretty konsernipalveluihin. Opetuksen ja kasvatuksen yhteiset toiminnot ovat järjestäytymässä uudelleen vastaamaan paremmin koko palvelualueen tarpeisiin. Samassa yhteydessä tullaan päivittämään hallintosäätöä tarvittavilta osin.

Varhaiskasvatustaloudet koostuvat kaupungin järjestämästä varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta sekä yksityisistä varhaiskasvatustalouksista. Yksityiset varhaiskasvatustaloudet järjestetään palvelusetelillä, lukuun ottamatta ostopalveluna järjestettävää ruotsinkielistä varhaiskasvatusta.

Opetustaloudet koostuvat perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta, oppimisen ja koulunkäynnin tuesta, ml. koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä opiskeluhuollosta. Opiskeluhuolto sisältää monialaisen opiskeluhuollon lisäksi psykologi- ja kuraattoripalvelut. Opiskeluhuollon koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut tuotetaan Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveystalouksien kuntayhtymässä.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2022–25

Marinin hallitusohjelman osakokonaisuus Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi korostaa kasvatuksen ja koulutuksen kaikkien asteiden roolia yhteiskunnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden lisäämisessä. Tavoitteena on vahvistaa myös johtamisjärjestelmiä, henkilöstön osaamista ja toiminnan kehittämistä. Myös Järvenpään kaupungin strategissa hyvään elämään kuuluu jokaisen oikeus elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

Valtion taholta on sekä koronasta johtuviin erilaisiin haasteisiin vastaamiseksi että toiminnan kehittämiseksi ollut haettavissa erilaisia avustuksia. Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueella on työskennelty erilaisten hankkeiden parissa aktiivisesti vuonna 2021, ja useat hankkeet jatkuvat myös vuodelle 2022. Työ oppimisen tuen palveluiden kehittämiseksi sekä esi- ja alkuopetuksen yhteistyön vahvistamiseksi jatkuu edelleen. Oppivelvollisuuden laajentuminen aloitettiin portaittain vuoden 2021 alusta. Tavoitteena on siis, se että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 ikävuoteen. Vuonna 2023 jokainen alle 18-vuotias on laajennetun oppivelvollisuuden piirissä. Koko oppivelvollisuuden aikaista opintojen ohjausta tehostetaan ja oppivelvollisille taataan maksuton opetus.

Koulu- ja päiväkotiverkkoa uudistetaan, ja samaan aikaan valmistellaan palveluverkkosuunnitelmaa tuleville vuosille. Cooperin ympärivuorokautinen päiväkotitoiminta otettiin käyttöön Hyvinvointikampuksella tammikuussa 2021. Harjulan uusi koulu ja päiväkotitoiminta ovat rakentumassa, ja otetaan käyttöön syksyllä 2022. Oinaskadun hanke on etenemässä rakennusvaiheeseen, ja JYK:n kouluhanke etenee siten, että sen ensimmäinen vaihe voidaan ottaa käyttöön tammikuussa 2023. Palveluverkkosuunnitelma, jossa esitetään palveluverkkoa ja tulevia investointeja tehtäväksi kaupungin kantokäyttöön ja tulevan palvelutarpeen mukaisesti vuosille 2021–2030, on tulossa päätöksentekoon loppuvuodesta 2021. Palveluverkkoa on suunniteltu perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja HYVOn palvelualueen tarpeiden yhteensovittamisen näkökulmasta. Palveluverkkoesityksessä vanhoista ja huonokuntoisista tai muuten tarpeettomaksi jäävistä rakennuksista sekä pienistä toimipisteistä luovutaan. Näiden lisäksi joudutaan varautumaan uusiin mahdollisiin sisäilmakohteisiin ja niiden investointitarpeisiin.

Koronaviruksen laajeneminen maailmanlaajuisesti pandemiaksi on vaikuttanut merkittävästi kuntatalouteen ja sillä saattaa olla pandemian jatkuessa vaikutusta myös palvelujen järjestämiseen sekä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa. Talousarviossa on huomioitu kaupungin heikkenevä taloustilanne sekä palvelualueelta edellytetyt sopeutustoimet.

Esikunta

Esikunnantuottamat tukipalvelut ovat monilta osin siirtyneet konsernipalveluihin, jossa ne ovat edelleen palvelualueen käytössä. Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueella on käynnissä uudelleen organisoituminen siten, että vahvistetaan näkemystä yhteisestä kasvatusta ja opetustehtävästä. Lisäksi kaupungin tasolla edistetään Perhelä 2023 -projektia sekä erityisesti sen Hyvää hallintoa – parasta palvelua -osakokonaisuutta. Hallinnon tehtäviä pyritään automatisoimaan sekä järjestelemään uudelleen tarkoituksenmukaisiksi.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen lapsimäärä vaikuttaa ennusteiden mukaan pysyvän suhteellisen vakiintuneena vuosien 2022–2025 aikana. Alle 3-vuotiaiden osuuden arvioidaan kuitenkin hieman kasvavan, mikä edellyttää hieman suurempaa henkilöstömäärää ja tilojen käytön uusien ratkaisujen pohtimista. Yksityisen, palvelusetelillä tuotetun varhaiskasvatuksen osuus on vuonna 2020 ollut noin 20 %. Osuutta on tulevana vuosina mahdollisuus jonkin verran nostaa.

Varhaiskasvatuslakiin on tehty kuluvana syksynä muutoksia mitoitusta ja ilmoitusvelvollisuutta koskien. Lisäksi kesäkuussa on annettu lausunto kahteen lakiluonnokseen, joista toinen käsittelee oppimisen tukea ja toinen yksityisen varhaiskasvatuksen ilmoitusmenettelyn muuttamista lupamenettelyksi. Muutoksia esitetään astumaan voimaan 8/2022 ja 1/2023, ja toteutuessaan ne tulevat vaikuttamaan toiminnan järjestämiseen jonkin verran.

Uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönotto vuoden 2022 alussa uskotaan tuovan parempia välineitä käyttöasteen seurantaan ja tätä kautta mahdollistavan paremmin liikkumavaratoimenpiteissä esitetyn tavoitteen käyttöasteen nostamisesta. Tiedolla johtamista pystytään uuden asiakastietojärjestelmän avulla vahvistamaan ja manuaalisia prosesseja tehostamaan.

Varhaiskasvatuksen haasteena kaudella tulee todennäköisesti olemaan koulutetun henkilöstön saatavuus. Varhaiskasvatuslain kelpoisuusvaatimusten siirtymäsäännön mukaisesti kaudella on valmistauduttava täyttämään 2030 voimaan tuleva vaatimus, jonka mukaan nykyisen minimin yksi varhaiskasvatuksen opettaja/ryhmä lisäksi toisella kasvattajalla on oltava varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin koulutus. Samaan aikaan kaikkien ammattiryhmien rekrytointi on vaikeutunut, ja etenkin koulutetun henkilöstön saatavuus on heikko. Ongelma on yhteinen koko Etelä-Suomessa, ja henkilöstön suhteen pitovoiman lisäämiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

Perusopetus

Oppilasmäärän arvioidaan kasvavan vuoteen 2023 mennessä noin 200 oppilaalla. Kasvuun vastataan tehostamalla tila- ja opetusresurssien käyttöä. Pienten opetusryhmien kokoa kasvatetaan porrastetusti. Myös koulujen avustavan ja ohjaavan henkilöstön käyttöä priorisoidaan välttämättömään tukeen. Opiskeluhooltoon lisätään suunnittelukaudella lisää henkilöstöä vastaamaan oppilasmäärän kasvuun ja toisen asteen muutoksiin. Oppimisen haasteiden ennaltaehkäiseminen sekä oppimisen ja kasvun oikea-aikainen tukeminen lähikouluperiaatteen mukaisesti on resurssien niukentuessa perusopetuksen, oppimisen tuen ja opiskeluhoillon seuraavien vuosien yhteinen tavoite.

Oppivelvollisuuden laajentumisen kustannuksia seurataan ja valtion odotetaan korvaavan kustannukset täysimääräisenä.

Palveluverkkoselvityksen yhteydessä tuotettu tieto ja lukuvuoden 2021-2022 aikana valmistuva Järvenpään perusopetuksen pedagoginen suunnitelma ohjaavat uudenlaiseen tehokkaaseen tilojen käyttöön.

Lukiokoulutus

Lukion päivä- ja aikuislinjalla järjestetään opetusta ja toimintaa uuden opetussuunnitelman ja uuden lukiolain mukaisesti. Oppivelvollisuuden laajentumisen ja jatko-opinto-ohjausvelvollisuuden lisääntymisen vuoksi lukioon on lisätty yhden opinto-ohjaajan vakanssi. Edelleen jatketaan yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa ja laajennetaan korkeakoulu yhteistyötä sekä vahvistetaan perusopetuksen nivelvaihetta. Lukion aloituspaikkoja on lisätty syksystä 2019 alkaen 10 opiskelijalla, mikä on lisännyt opiskelijoiden kokonaismäärää kolmen vuoden kuluessa noin 30 opiskelijalla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2022-25

Tavoite vuosi	Sitova tavoite	Keinot	Strategia
2022	Varhaiskasvatuksen asiakaskohtaiset kulut alittavat kuntien mediaanin.	Tiedolla johtamisen välineiden tehokas käyttö, talousosaamisen vahvistaminen, järjestelmien yhteen sovittaminen ja yksiköiden välisten erojen kaventaminen.	T3
	Tehokas, turvallinen ja taloudellinen palvelutarvetta vastaava palveluverkko.	Palveluverkkosuunnitelman vuosittainen tarkastelu suunnitelmakaudella suhteessa väestösuunnitteisiin ja kiinteistöihin. Tilasuunnitteluohjeiden laatiminen (tilatehokkuuden ja laadun tasaisuuden lisääminen), tilojen yhteiskäytön lisääminen ja kapasiteettilaskennan mukainen käytön tehostaminen.	A1

Sitovat taloustavoitteet

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen määräraha on jaettu kahdeksi erilliseksi sitovaksi määrärahaksi erottamalla kotikuntakorvaukset omaksi sitovuustasokseen. Kotikuntakorvaukset on poistettu opetuksen ja kasvatuksen sitovista euroista myös vertailuvuosilta.

Valtuustoon nähdyn sitova

OPETUS JA KASVATUS 1000 € (ilman kotikuntakorvauksia)	TP 2020	TPE 2021	TA 2022*	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Yht. 22-25
Toimintatuotot	3 461	6 343	3 843	3 803	3 803	3 803	15 252
Toimintakulut	-73 677	-77 085	-74 381	-74 434	-73 955	-74 664	-297 434
Toimintakate	-70 216	-70 741	-70 538	-70 631	-70 152	-70 861	-282 181
muutos-%		0,7%	-0,3%	0,1%	-0,7%	1,0%	

*Opkan 2022 kehysten toimintakate pitää sisällään 1,3 Me maakuntaan siirtyviä kuluja.

Investoinnit

Irtaimistoinvestoinnit	TPE 21	INV 22	INV 23	INV 24	INV 25	Summa 22-25
Aineelliset	367	375	585	255	150	1365
Aineettomat	71	120				120
Yhteensä	438	495	585	255	150	1 485

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Varhaiskasvatukseen osallistuminen	2022	2023	2024	2025
0 - 2 vuotiaat, koko ikäluokan koko	1323	1335	1360	1390
3 - 6 vuotiaat, koko ikäluokan koko	1933	1907	1911	1935
, josta 6 vuotiaita 26%	503	496	497	503
0 - 2 vuotiaat osallistumisaste	40 %	42 %	42 %	42 %
3 - 5 vuotiaat osallistumisaste	88 %	88 %	88 %	88 %
6 vuotiaat osallistumisaste	95 %	99 %	99 %	99 %
alle 3 vuotiaat varhaiskasvatuksessa	529	558	569	581
3 - 5 vuotiaat varhaiskasvatuksessa	1260	1243	1246	1262
6 vuotiaat varhaiskasvatuksessa	477	490	491	497
alle 3 vuotiaat kunnan varhaiskasvatuksessa	407	430	438	447
Alle 3 vuotiaat kokopäiväisten osuus	95 %	95 %	95 %	95 %
Alle 3 vuotiaat osapäiväisten osuus	6 %	6 %	6 %	6 %
Alle 3 vuotiaat kokopäiväiset kunnan varhaiskasvatuksessa	385	406	414	422
Alle 3 vuotiaat osapäiväiset kunnan varhaiskasvatuksessa	22	24	24	25
3 - 5 vuotiaat kunnan varhaiskasvatuksessa	920	907	910	921
3 - 5 vuotiaat kokopäiväisten osuus	94 %	94 %	94 %	94 %
3 - 5 vuotiaat kokopäiväiset kunnan varhaiskasvatuksessa	860	848	850	861
3 - 5 vuotiaat osapäiväiset kunnan varhaiskasvatuksessa	60	59	59	60
6 vuotiaat kunnan varhaiskasvatuksessa	415	426	427	432
Pelkän esiopetuksen osuus 6 vuotiaista	10 %	10 %	10 %	10 %
6 vuotiaat kunnan esiopetuksessa	40	41	41	42
6 vuotiaat kunnan esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa	375	385	386	390
Alle 3 vuotiaat kokopäiväiset perhepäivähoidossa	8 %	8 %	8 %	8 %
Alle 3 vuotiaat kokopäiväiset perhepäivähoidossa	30	32	33	33
3 - 5 vuotiaat kokopäiväiset perhepäivähoidossa	3 %	3 %	3 %	3 %
3 - 5 vuotiaat kokopäiväiset perhepäivähoidossa	26	26	26	26
Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus (alle 3v)	23 %	23 %	23 %	23 %
Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus (3 - 5v)	27 %	27 %	27 %	27 %
Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus (6 v)	13 %	13 %	13 %	13 %
alle 3 vuotiaat yksityisissä päiväkodeissa	122	128	131	134
3 - 5 vuotiaat yksityisissä päiväkodeissa	340	336	336	341
6 vuotiaat yksityisissä päiväkodeissa	62	64	64	65

Perusopetus ja lukio	2022	2023	2024	2025
7-12 vuotiaat, ikäluokan koko	3223	3271	3257	3252
Ikäluokasta muissa kunnissa 5%	161	164	163	163
Ikäluokasta Järvenpäässä koulussa	3062	3107	3094	3089
13-15 vuotiaat, ikäluokan koko	1650	1726	1742	1748
Ikäluokasta muissa kunnissa 5%	83	86	87	87
Ikäluokasta Järvenpäässä koulussa	1568	1640	1655	1661
16-18 vuotiaat, ikäluokan koko	1606	1677	1754	1835

Tietoja täydennetään tuotteistuksen edistyessä.

Kotikuntakorvaukset

Keskeiset palvelut

Kaupunki saa kotikuntakorvaustuloa kaikista muun paikkakuntalaisista oppilaista, jotka ovat kaupungin esi- tai perusopetuspalveluissa, ja maksaa vastaavasti kotikuntakorvausmenoja jokaisesta järvenpääläisestä, joka osallistuu esi- tai perusopetukseen muussa kuin kaupungin omassa yksikössä.

Kotikuntakorvaukset tilitetään kaupungille osana valtionosuuksia ja ne määräytyvät laskennallisten esi-, alakoulu- ja yläkouluopetuksen yksikkökustannusten ja talousarviovuotta 2 vuotta aiemman vuoden oppilastietojen mukaan. Vuoden 2022 kotikuntakorvaukset perustuvat siis vuoden 2020 lopun oppilastietoihin.

Kaupunki ei voi välittömästi vaikuttaa kuntalaistensa hakeutumiseen muiden kuntien tai muiden opetuksenjärjestäjien palveluihin, eikä siten myöskään kaupungille kotikuntakorvauksista aiheutuviin menoihin. Jotta oman toiminnan kustannukset olisivat selkeämmin seurattavissa, on kotikuntakorvaukset erotettu omaksi sitovuustasokseen opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen muusta toiminnasta.

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

KOTIKUNTAKORVAUKSET 1000 €	TP 2020	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Yht. 22-25
Toimintatuotot	744	684	710	710	710	710	2 841
Toimintakulut	-2 357	-2 554	-3 145	-3 145	-3 145	-3 145	-12 582
Toimintakate	-1 613	-1 871	-2 435	-2 435	-2 435	-2 435	-9 741
muutos-%		16,0%	30,2%	0,0%	0,0%	0,0%	

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP 2020	TPE 2021	TA 2022
Ulkopaikkakuntalaiset oppilaat kaupungin kouluissa*	88	91	
esiopetus	8	19	
alakouluopetuksessa	39	42	
yläkouluopetuksessa	41	30	
Järvenpääläiset muualla koulussa*	308	324	
esiopetus	19	19	
alakouluopetus	191	213	
yläkouluopetus	98	92	
Kotikunnan perusosa (kustannus), €/oppilas	6 796,81	7 112,84	

* Taulukossa on esitetty tiedot kunkin vuoden kotikuntakorvausten maksuperustevuoden mukaan. Ts. 2021 oppilasmäärä = oppilaat 31.12.2019.